

Internetconsultatie betreffende de voorgestelde wijziging van het Besluit Houders van dieren, het Besluit diergeneeskundigen en enkele andere besluiten vanwege het aanwijzen van gedragsbehoeften van in de veehouderij gehouden pluimvee, kalveren, runderen en varkens en daarmee samenhangende houdvoorschriften en het uitfaseren van lichamelijke ingrepen in de veehouderij (Besluit dierwaardige veehouderij).

1. Partijen.

Onderhavige reactie wordt ingediend namens **Zwanenberg Food Group B.V.**

2. Inspraak bij totstandkoming.

In het traject leidende tot onderhavig concept zijn wij c.q. onze brancheorganisatie onvoldoende of zelfs niet betrokken. Dat maakt dat een praktische input in deze regelgeving ontbreekt. Dat maakt ook dat de gevolgen voor voedselzekerheid, waarin slachterijen een grote rol spelen niet voldoende in beeld zijn. Dat heeft ook te gelden voor de voedselprijzen en mitsdien de concurrentiepositie voor Nederland. Kennelijk is slechts een klein aantal NGO's betrokken bij de totstandkoming van onderhavig concept en een dergelijke vertegenwoordiging is niet breed genoeg om alle belangen van alle betrokken partijen, zoals slachterijen te kunnen dienen.

Juridisch gezien betekent dat dat de besluitvorming niet zorgvuldig is geweest.

Wij verzoeken dan ook dat het concept teruggaat naar de tekentafel, en dat ook wij dan wel onze brancheorganisatie alsnog kunnen deelnemen aan het overleg met het ministerie teneinde te komen tot een concept waarin ook de belangen van ons als slachterijen zijn meegenomen.

3. Koppen op Europees recht.

De titel Dierwaardige Veehouderij doet vermoeden dat een en ander thans niet dierwaardig is. Dat is natuurlijk niet zo, zodat de titel aanpassing behoeft.

Voorts wordt verwezen naar het Hoofdlijnenakkoord van de (inmiddels gevallen) coalitie. In dat Hoofdlijnenakkoord staat ook dat de nationale koppen op Europese wetgeving dienen te verdwijnen. Daar is in het huidige concept niets van terug te vinden. En dat betekent dat de positie van Nederland als efficiënte voedselproducent ernstig verzwakt. De impact daarvan is voor de hele sector, en alles daar om heen enorm. Dat zien wij niet terug in het concept. Daar hoort ook bij dat bij het niet verwezenlijken van een importverbod er geen gelijkheid zal zijn tussen de Europese bedrijven, en mitsdien sprake zal zijn van concurrentievervalsing.

Te verwachten is dat er politiek en juridisch gezien een probleem zal zijn als de nationale koppen blijven bestaan, nu dat in strijd is met het Hoofdlijnenakkoord, dat nu op een onjuiste manier wordt ingezet om de maatregelen mee te verantwoorden.

4. Regeldruk.

De toegevoegde waarde voor het dierenwelzijn valt in het niet bij de forse toename van regeldruk voor de veehouder en dus ook voor slachterijen. De verhouding is zoek. Een voorbeeld daarvan is de regeling omtrent verwondingen aan staarten. De houder van dieren moet dan onmiddellijk een onderzoek doen naar de oorzaak en maatregelen nemen om dat te voorkomen. Op enig moment is de slachterij ook houder, maar is het praktisch onmogelijk om dergelijke onderzoeken en maatregelen te initiëren. Het heeft bij een slachterij feitelijk ook geen zin meer.

Ook als het gaat om het verbod dat zieke dieren zich afzonderen: dat is natuurlijk gedrag. Het is juist nadelig voor het dierenwelzijn als je dat gaat aanpakken.

Voorts het verplicht opstellen van een verbeterplan tegen agressie door houders van dieren. Ook dat is een voor slachterijen, die op enig moment houder zijn, een zinloze en onpraktische maatregel.

De oppervlakte-eisen en de eisen voor het zelfverzorgingsgedrag gaan ook te ver voor een stal op een slachterij. Dat is per definitie een kort verblijf, waaraan je niet dezelfde eisen hoeft te stellen als een stal bij de veehouder. Dergelijke eisen kunnen niet over de hele keten van veehouder tot en met slachterij dezelfde zijn.

Waar voorts kennelijk geen rekening mee gehouden is, is dat alle voorgestelde maatregelen leiden tot een verhoogde CO₂-uitstoot per kilogram product.

Tenslotte zijn er bij de ene diersoort maatregelen voorgeschreven (bijvoorbeeld maternale zorg) die we dan bij een andere diersoort niet terugzien. Niet helder is op basis waarvan onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende diersoorten.

Kortom: maatwerk per onderdeel van de keten ontbreekt, en dat maakt dat de besluitvorming niet zorgvuldig is geweest en niet voldoende is toegespitst op bijvoorbeeld slachterijen.

5. Doelvoorschriften en Gidsen voor goede praktijken.

Slachterijen staan achteraan in de keten. Wij zien geen meerwaarde om dan nog met doelvoorschriften en gidsen voort goede praktijken te gaan werken. Los daarvan staat de juridische waarde van deze instrumenten niet vast: zijn het normen waarop beboet kan worden of is het een inspanningsverplichting? Ook de rol van de Dierenbescherming is niet helder. Die rol dient nader uitgekristalliseerd te worden. Vooralsnog zien wij niet de toegevoegde waarde van enige rol van één enkele NGO binnen onze bedrijven. Een verplichte rol is wat ons betreft niet aan de orde zolang de Dierenbescherming de enige zou zijn.

6. Evaluatie.

De voorgestelde maatregelen hebben een dusdanige impact dat de periode van 5 jaar voor een evaluatie te lang is. Bij strikte handhaving en invulling van de voornemens zullen sectoren onherstelbare schade oplopen hetgeen vervolgens slechts eenmaal per 5 jaar in de evaluatie naar voren komt als voldongen feit. Er is geen mogelijkheid op bijsturing terwijl dat zeker in het begin hard nodig zal zijn.

Het grote gevolg is dat bedrijven over de kop gaan en dat bedrijven naar het buitenland. Dat laatste zien we nu al gebeuren. Het resultaat is dan dat het dierenwelzijn uiteindelijk niet is gediend omdat bedrijven naar het buitenland gaan, en dat Nederland eiwitten moet gaan importeren. Bovendien zal het leiden tot het opstarten van proefprocessen dan wel het tegen elke opgelegde boete maken van bezwaar en beroep, om op die manier de praktische regelgeving bij bepaalde onderwerpen aan een rechter voor te leggen. Een kortere evaluatietermijn kan dat voorkomen.

7. Financiering en relatie convenant.

Uit de economische impact analyse blijkt dat deze maatregelen enorme impact hebben. Tegelijkertijd zijn geen financiële gevolgen van de in te voeren c.q. te wijzigen AMvB's voor de rijksoverheid voorzien en wordt er verwezen naar het convenant. Dit is juridisch niet houdbaar. Immers, als je nu als overheid al vast stelt dat de financiële impact over de hele keten enorm is zonder dat je daar voorzieningen voor treft dan schiet de motivering, zorgvuldigheid en evenredigheid van deze besluitvorming dermate tekort dat de maatregelen met succes juridisch aangevochten kunnen worden. Het ministerie kondig wel aan daarmee aan de slag te gaan en zich in te spannen, maar dat is niet voldoende. Het financiële traject met waarborgen voor de hele keten zal eerst doorlopen moeten zijn voordat de maatregelen van kracht worden. Want als een bedrijf niet de middelen heeft om de maatregelen uit te voeren dan dient daar een regeling voor te zijn.

8. Grote gevolgen voor de afzetmarkt voor Nederlandse vleeswaren

De voorgestelde maatregel heeft grote gevolgen voor de afzet van dierwaardig geproduceerde producten waaronder vleeswaren. Een deugdelijke analyse van deze impact voor de verwerkende industrie heeft echter niet plaatsgevonden. Wij verwachten met name problemen over de prijsontwikkeling en het te verwachten effect daarvan op het afzetvolume van vleeswaren in Nederland en daarbuiten. Deze impactanalyse dient alsnog op korte termijn uitgevoerd te worden.

De Nederlandse veehouderij loopt internationaal voorop op het terrein van dierenwelzijn en dierwaardigheid. Het ontbreken van een gelijk Europees speelveld in wetgeving en andere regelingen is nu al nadelig van invloed op de concurrentiepositie van de Nederlandse vleeswarenindustrie. Het is niet houdbaar dat bedrijven die een optimale vierkantsverwaarding nastreven en daardoor ook onderdelen buiten de EU afzetten, de extra kosten volledig moeten verrekenen over de goederen die binnen de EU worden afgezet.

Extra stappen op het terrein van dierwaardigheid kunnen alleen worden gezet als alle relevante marktpartijen in Nederland en Europa aantoonbaar bereid zijn om de extra kosten daarvoor te vergoeden en de extra eisen tegelijkertijd ook voor de gehele Europese Unie van toepassing zijn. Het tegengaan van nationale koppen bovenop Europese wetgeving is een van de speerpunten van dit kabinet!